

SİRKÜLER RAPOR

Tarih:15.10.2024

Sayı:2024/HD-09

Konu:30.09.2024 Tarihli Bilançoların Enflasyon Düzeltmesi İşlemlerinde Önemli Hususlar

Bilindiği üzere 2023 yılı sonu ve takip eden yıllarda yapılacak enflasyon düzeltme işlemlerinin ne şekilde yapılacağına dair detaylı açıklamalar, 555 Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde ve 165 Nolu Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde yapılmıştır.

563 Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde ise, 2023 Yılı brüt satışlar toplamı 50 Milyon TL altında olan mükelleflerin 2024/2 ve 3. Geçici Vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmayacağı, geçici vergi beyanları ekinde bilanço vermeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Bu tebliğler ve sirküler dikkate alınarak, eğer önümüzdeki günlerde bir erteleme olmaz ise, 30.09.2024 tarihli bilançodaki parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmeleri yapılırken nelere dikkat edilmesi ve ne şekilde hareket edilmesi gerektiğine dair önemli gördüğümüz hususlar aşağıda sunulmuştur.

Öncelikle şunu belirtelim ki, yukarıda açıklandığı üzere, 2023 yılı brüt satış hasılatı 50 Milyon TL altında olan mükellefler, bu dönem de enflasyon düzeltmesi yapmayacaklar ve geçici vergi beyanlarının ekinde bilanço koymayacaklardır.

1.Öncelikle 30.09.2024 tarihli mizandan enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak parasal olmayan kıymetlerin tespit edilmesi gerekmektedir.

2.30.06.2024 tarihinden devir gelen ve 30.09.2024 tarihli bilançoda da yer alan enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak parasal olmayan kıymetlerin düzeltilmesinde, düzeltmeye esas tutar olarak 30.06.2024 tarihli düzeltilmiş değer, taşıma katsayısı olarak 1.05070 katsayısı kullanılacaktır.

3.30.06.2024 tarihinden sonra kayıtlara giren parasal olmayan kıymetler için ise, düzeltmeye esas aya göre aşağıdaki düzeltme katsayıları kullanılacaktır.

2024 DÜZELTMEYE ESAS GİRİŞ AYI	30.09.2024 DÜZELTME KATSAYISI
TEMMUZ	1,03069
AĞUSTOS	1,01366
EYLÜL	1,00000

4.30.06.2024'den devreden ve 30.06.2024 tarihinde enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş stoklar, 30.09.2024 tarihinde maliyet kayıtları yapılırken düzeltilmiş değerleri dikkate alınarak maliyet kayıtları yapılacaktır.

5.Stoklar, maliyet kayıtları yapıldıktan sonra kalan stok tutarına göre düzeltmeye tabi tutulacak olup, stoklarını basit ortalama yönteme göre düzeltmek isteyen mükellefler 30.09.2024 tarihinde düzeltme katsayısı olarak 1.02472 katsayısı kullanacaktır.

6.31.12.2023 ve 30.06.2024 Tarihinde enflasyon düzeltmesi yapılmış sabit kıymetler 2024 yılında satılmış ise, bunların satış ve maliyet kayıtlarında, düzeltilmiş aktif değer ve düzeltilmiş birikmiş amortisman dikkate alınacaktır.

7.Amortisman tabi iktisadi kıymetler için öncelikle 30.09.2024 itibariyle enflasyon düzeltmesi yapılacak, 9 aylık amortisman düzeltilmiş değerler üzerinden ayrılacak, 9 aylık bu tutardan, 30.06.2024 tarihinde ayrılan 6 aylık amortisman düşüldükten sonra kalan tutar gider yazılacaktır.

31.12.2023 tarihinden devir devir sabit kıymetlerin birikmiş amortismanlarının düzeltmeye esas değeri olarak, 2023 den devir amortismanların 30.06.2024 düzeltilmiş değeri dikkate alınacaktır. 30.09.2024 dönemi amortismanı düzeltilmiş değerler üzerinden hesaplanacağından, 2024 yılında girişi olan sabit kıymetlerin 30.09.2024 tarihinden önce ayrılan amortismanlar düzeltilmeyecektir.

8.30.06.2024 tarihinde enflasyon düzeltmesine tabi tutulan 180-280 hesaplar, 2024 yılında gider hesabına çekilirken 30.06.2024 düzeltilmiş değerleri dikkate alınarak ilgili gider hesabına alınacaktır.

9.30.06.2024 tarihinde enflasyon düzeltmesi yapılmış, 30.09.2024 tarihinde de hala bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetler 30.09.2024 tarihinde düzeltilir iken, 30.06.2024 düzeltilmiş değerleri esas alınacaktır.

10.31.12.2023 tarihinde düzeltmeye tabi tutulmuş alınan (340 hesap) avanslar, 2024 yılında kapatılırken, 2023 enflasyon farkları 649 hesaba alınarak kapatılacaktır. Ancak 649 hesaba alınan bu tutar, geçici vergi ve kurumlar vergisi beyannamesinde zarar olsa dahi indirilecek istisna ve indirimler bölümünde diğer indirim olarak matrahtan indirilecektir.

Ancak 2023 yılından devir olmayıp sadece 2024 yılında enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş alınan (340 hesap) avanslar, 2024 yılında kapatılırken 649 hesaba gelir yazılacak olup, bunlarla ilgili beyannamede bir indirim söz konusu olmayacaktır.

31.12.2023 ve 30.06.2024 tarihinde düzeltmeye tabi tutulmuş verilen (159 hesap) avanslar, 2024 yılında kapatılırken, 2023 ve 2024 enflasyon farkları alımı yapılan kıymetin maliyetine alınarak kapatılacaktır.

Yani 2023 ve 2024 yılında enflasyon düzeltmesi yapılmış bir avansın asıl tutarı (faturası alınarak veya faturası kesilerek) 2024 yılında kapatılmış ise, 2023 ve 2024 enflasyon farkı da bir üstte açıklandığı şekilde kapatılacaktır.

11. Sermaye hesabı ve sermaye enflasyon fark hesapları 30.09.2024 tarihinde düzeltilirken, bu hesapların 30.06.2024 tarihli düzeltilmiş değerlerine Eylül 2024 taşıma katsayısı uygulanarak düzeltme yapılacaktır. 30.06.2024 enflasyon farkı ise yine 502 hesaba kaydedilecek, 500-sermaye hesabının tutarı değişmeyecektir.

12.Bilindiği üzere, 31.12.2023 tarihli enflasyon düzeltmesinde oluşan enflasyon farkları, geçmiş yıl kar ve zararları ile birlikte geçmiş yıl karları veya geçmiş yıl zararları hesabına alınmış idi. 30.09.2024 tarihinde enflasyon düzeltmesi yapılırken bu hesapta düzeltmeye tabi tutulacaktır. Düzletmeye esas değer olarak 30.06.2024 düzeltilmiş değerleri dikkate alınacaktır.

13.30.09.2024 tarihli enflasyon düzeltme farkları öncelikle 698 hesaba alınacak, tüm hesaplar düzeltildikten sonra, 698 hesabın bakiyesi borç kalanı veriyor ise bu bakiye 658-Enflasyon Düzeltme Zararları Hesabına, 698 hesabın bakiyesi alacak kalanı veriyor ise bu bakiye 648-Enflasyon Düzeltme Karları Hesabına virman yapılacaktır.

14.Düzeltilme işlemleri sonucunda, 30.09.2024 tarihi itibarıyla enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş rakamları da içeren bilanço çıkarılacak ve geçici vergi beyanının ekinde beyan edilecektir.

15.2023 yılı enflasyon düzeltmesinde, oluşan net düzeltme farkı vergi matrahını etkilememiştir. Ancak 30.06.2024 düzeltmesinde olduğu gibi, bu dönem yapılacak enflasyon düzeltme farkı gelir tablosuna duruma göre gelir veya gider yazılacağından, vergi matrahını ve ödenecek geçici vergi tutarını etkileyecektir.

16.Edinilen bilgilere göre, yapılmakta olan yatırımlar hesaplarına ait enflasyon farklarının doğrudan gelir yazılmayıp, yatırım faaliyete geçtikten sonraki dönemlerde taksitler halinde gelir yazılması, tasfiye halindeki şirketlerin 2024-2025 enflasyon farklarının gelir yazılmamasını içeren düzenlemeler yapılacağı beklenmektedir. Bu kapsama giren mükelleflerin yapılacak düzenlemeyi takip edip ona göre hareket etmeleri uygun olacaktır.

Not; Yukarıda sunulan hususların 31.12.2023 ve 30.06.2024 enflasyon düzeltmesini konu ettiğimiz 22.02.2024 tarih ve 2024/04 sayılı ve 30.06.2024 tarih ve 2024/07 sayılı sirkülerlerimizdeki (hisardenetim.com.tr) açıklamalar da dikkate alınarak değerlendirilmesi uygun olacaktır. Tereddüt edilen hususlarda lütfen müşavirliğimizle irtibata geçiniz.

Saygılarımızla,

HİSAR DENETİM